

د افغانستان د ماین پاکي پروگرام

د ۲۰۱۰ زېږديز کال د اپريل مياشتي خبر پاڼه

د افغانستان د ماین پاکي چارو پروگرام د ماین پاکي نړيواله ورځ ولمانځله

د ماین پاکي نړيواله ورځ د اپريل په څلورمه په نړيواله کچه لمانځل کيږي. سر کال د افغانستان د ماین پاکي پروگرام نوموړی ورځ د بيلابيلو غونډو په لړ کې ولمانځله.

د اپريل په دريمه د اومر د موسسې په کوربه توب د ماین پاکي د بيلابيلو پلي کوونکو موسسو له اړخه نوموړی ورځ ولمانځل شوه چې پکښې دملگرو ملتونو ځانگړی استازی ، د امریکا متحده ایالاتو سفير او د کانادا سفير ويناوې واورولې او د ماین پاکي چارو د ملاتړ ژمنې يې وکړې. دغونډې ټولو برخه والو د پلي کوونکو موسسو د ماینونو پاکولو وسایل، د اومر د ماینونو موزيم او د ماشومانو لپاره د ماینونو د خطر په اړه د زده کړو ټولگي چې د اومر موسسې له خوا د الوتکې په منځ کې چمتو شوي وو له نږدې وکتل. تر هغې وروسته گډون کوونکو د افغانستان د ماین پاکي چارو د تکنالوژي مرکز (AMATC) څخه ليدنه وکړه چې د ماینونو د قربانيانو د ملاتړ پروژې بلل کيږي. په نوموړي مرکز کې د ماین قربانيانو ته د ماین پاکي وسایلو د جوړلو ښوونه ترسره کيږي. چې وروسته بيا نوموړی وسایل پر ماین پاکوونکو موسسو باندې پلورل کيږي ترڅو د ماینونو د قربانيانو او نورو معلولينو د ژوند په غوره کولو کې مرسته وکړي.

د اپريل په څلورمه نيټه د ماین پاکي چارو د همغږي مرکز په انگر کې يوه غونډه د فبروري د مياشتې د باغ بابر د انځور کالگو د سياليو په تعقيب ترسره شوه. چې غوره انځورونه د کتن پلاوي له اړخه په گوته کړای شول چې پکې د ماین پاکي چارو د همغږي مرکز لور رتبه چارواکي او د ماینونو د خطر په اړه د زده کړو د ادارې غړي هم شامل وو. د انځور کالگو د سياليو گټونکي د خپلو کورنيو سره رابلل شوي وو ترڅو خپل انځورونه د ماین پاکي چارو د همغږي مرکز د دفتر په ديوال باندې د ماهرينو نقاشانو په مرسته رسم کړي.

تر دې وروسته د سياليو گټونکو ته د ماین پاکي چارو د همغږي مرکز د عمومي رئيس ښاغلی ډاکټر محمد حيدر رضا له اړخه ډالۍ ورکړل شوي، او داسې يې وويل: " اوسمهال هم ماینونه هره مياشت ۴۰ افغانان مړه او زخميان پر ځای پريږدي. ولي نوموړي شمير د پخوا په پرتله يو پرمختگ دی چېرته چې هره مياشت د ۱۰۰ څخه زيات افغانان د ماینونو قرباني کيدل. ننی غونډه د ماین د خطر په اړه د زده کړو د ټيم يوه بله لاسته راوړنه ده. زه د تمویلونکو هيوادونو د مرستو څخه مننه کوم او د گټونکو ماشومانو او د هغوی کورنيو ته مبارکي وایم چې له مونږ سره يې د ماین پاکي د نړيوالې ورځ په لمانځنه کې گډون وکړ. "

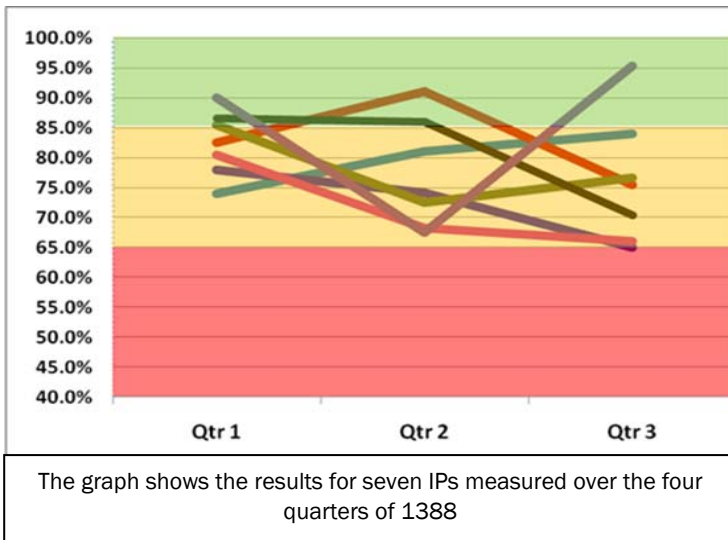
سياليو گټونکی ۱۰ کلن ځوان الهام احمد وردگ داسې وويل: "زه ډير زيات خوشحاله يم او د ماین پاکي چارو د همغږي مرکز څخه مننه کوم چې نوموړی غونډه يې چمتو کړيده او نورو ټولنو ته د ماین د خطر په اړه زده کړې ورکوي. زما پيغام نورو زده کوونکو ته دا دی چې: هيڅکله شکمنو توکو ته لاس ور نه وړي او په هکله يې ژر تر ژره خپلې کورنۍ او يا اړوند مسوولينو ته خبر ورکړي. "

همدارنگه د ماین پاکي چارو د سيمه ايزو دفترونو هم د ماین پاکي نړيواله ورځ د بيلابيلو غونډو لکه د مطبوعاتې سفر او خپلو دفترو ته د اړوندو ارگانونو په رابللو سره ولمانځله تر څو د ماین پاکي په اړه لا زيات معلومات تر لاسه کړي. د ماین پاکي چارو د همغږي مرکز د جلال آباد سيمه ييز دفتر هم نوموړی ورځ د عالی لیسو د زده کوونکو تر منځ د انځور کالگو د سياليو په چمتو کولو سره ولمانځله. تاسو کولای شې چې د جلال آباد او همدارنگه د کابل د انځور کالگو د سياليو گټونکی انځورونه د لاندې اړیکې <http://www.flickr.com/photos/49017220@N05/> له لارې وگورئ.

دافغانستان دماين پاکی چارو دهمغري مرکز دماين پاکی چارو دارزونې او څارنې مقياس بشپړ کړ

دافغانستان دماين پاکی چارو دهمغري مرکز دهمغري چارو داغيزمنتوب په موخه نوموړي مرکز د ارزونې او څارنې مقياس څخه گټه پورته کړه کوم چې دپلي کوونکو موسسو دفعاليتونو د ارزونې او څارنې پايلې توحيدوي او دماين پاکی چارو دهمغري مرکز په بيلابيلو څانگو کې په برياليتوب سره تر سره کړ. دنوموړي مقياس دروانو کارونو بدلول نه بلکه دڅار دفعاليتونو دپايلو راټولول دی.

دمقياس نوموړې صفحه د ۱۳۸۸ لمریز کال په لومړيو کې وکارول شوه چې له مخې يې دټاکل شويو موخو پر وړاندې يوه پلې کوونکې موسسه دپلې پر پرتله ارزول کيږي. نوموړی اصل دافغانستان دماين پاکی چارو

دهمغري مرکز سره مرسته کوي تر څو ديوشان ټاکل شويو موخو پر وړاندې دپلې کوونکې موسسې دکار پايله ، څرنګوالی او اغيزمنتوب وڅاري. دغه کار نه يواځې ددوه پلې کوونکو موسسو په پرتله کولو کې مرسته کوي او دتمويل اړوند پريکړه کولو په برخه کې مرستندويانوته گټور معلومات برابروي، بلکه پخپله دپلې کوونکو موسسو د پراختيا او پرمختګ لپاره يوه موخه ټاکي. ددې په پام کې لرلو سره چې دعملياتو برخه دپلي کوونکو موسسو تر ټولو اړينه برخه جوړوي او ۴۰ په سلوکې امتيازات ورته ځانگړي کيږي، ټول

امتيازات (سل فيصده) دعملياتو ، دکيفيت دمديريت ، دماينونو دپيښو ، لگښت او راپورورکولو پنځه گونو څانگو په منځ کې ويشل کيږي.

دمقياس ۸۰ په سلو کې او ۱۰۰ په سلوکې پايلې دافغانستان دماين پاکی چارو دهمغري مرکز دقناعت تر ټولو لوړه کچه جوړوي . او دمقياس ۶۵ - ۸۵ په سلوکې دمنلو وړ دي په داسې حال کې هغه مسايل چې دپلې کوونکې موسسې امتيازات راټيټوي بايد برجسته شي او پخپله دپلې کوونکې موسسې له خوا تعقيب شي. همدارنگه ۶۵ په سلوکې پايلې ضعيفه گنل کيږي او کيدای شي پلې کوونکې موسسه د فعاليت جواز له لاسه ورکړي او کومه بوديجه چې ورته دوجهي صندوق له لورې ورکړ شوې يوې بلې موسسې ته چې تر ټولو لوړه فيصدي يې خپله کړې وليږدول شي.

ديوې پلې کوونکې موسسې ټول کارکوونکي کولای شي چې نوموړي امتيازات اغيزمن کړي که څه هم ديوې سيمې مسؤل خپل رپوټ پر وخت ونه ليږي او يا هم يو ماین پاک منل شوي دځان ساتنې موازين په پام کې ونه نيسي. همدارنگه نوموړی مقياس دپلې کوونکې موسسې دمسؤوليت او حساب ورکونې بشپړونکی دی.

د ۲۰۱۰ زېږديز کال له جنوري څخه تر اپریل پورې دماينونو او ناچاوده توکو پېښې

مياشت	۱۸ کلن او له دې څخه کوچنيان		له اتلس کلونو څخه لويان		ټول ټال
	نارینه	ښځينه	نارینه	ښځينه	
جنوري	۳	۳۲	۱	۲۲	۵۸
فبروري	۱۴	۱۴	۳	۱۰	۴۲
مارچ	۳	۳۹	۱	۹	۵۲
اپریل	۰	۱۴	۰	۴	۱۸
ټوله مجموعه	۲۰	۹۹	۵	۴۵	۱۷۰

په افغانستان کې دماين پاکولو موخې

دافغانستان (Compact) ژمنې :

هغه سيمې چې په ماینونو اوله جگړوپاتې ناچاوده توکو ککړې دي د ۲۰۱۱ کال داپریل تر میاشتې به په سلو کې ۷۰ پاکې شي .
 دپرسونل ضد ماینونوزیرمې به د ۲۰۰۷ زېږديز کال داپریل تر میاشتې په بشپړه توگه له منځه وپورل شي .

داوتاوا پریکړې :

* تر ۲۰۱۳ زېږديز کال پورې په بشپړه توگه د پرسونل ضد ماینونو پاکول .
 * تر ۲۰۰۷ زېږديز کال پورې دپرسونل ضد ماینونو دزیرمو له منځه وړل .
 * افغانانو ته دماين دخطرولو په اړه دزده کړو ورکول او له ماین څخه اغیزمنو کسانو سره مرسته .

د پرسونل ضد ماینونو دزیرمو له منځه وړل: افغانستان داوتاوا دپریکړو دڅلورمې مادې له مخې چې د ۲۰۰۷ زېږديز کال داکتوبر په میاشت کې به دهیواد په کچه د پرسونل ضد ماینونوټولې زیرمې له منځه وړي ترسره کړه .

هغه کلیدي ټکي چې په افغانستان کې دماين په اړه دموخو دترلاسه کولو په برخه کې مرسته کوي .

- * د شته ظرفیتونو ساتنه.
- * په ټولنو کې دخلکوله خوادماين پاکولو دپروگرام پراختیا.
- * د ماین پاکي دڅانگړو پروژو پروگرام .
- * د موسساتو او دماين پاکي کمپنیو له خوا د آزادو سیالیو له لارې دماين پاکي دچارو پر مخ بیول.
- * دماين پاکي دموخو دلاس ته راوړلو لپاره دکافي بودیجې برابرول .

دموخو دترلاسه کولو په وړاندې ستونځې

دافغانستان دماين پاکي چارو دهمغړې مرکز باید دافغانستان دژمنې او داوتاوا دکنوانسیون دپریکړو موخو ته درسیدو لپاره په خپلو مالي سرچینو کې زیاتوالی راولي. ددغو پیسو ورکړه باید له وړاندې تر سره شي په دې معنی چې پیسې باید دکال له پیل څخه وړاندې پروگرام ته ورکړ شي تر څو له هغه څخه په سمه توگه گټه پورته شي. که پیسې له وړاندې ورکړشي نو پروگرام ددې تخنیکي وړتیا لري چې ټاکلې ټولې موخې تر لاسه کړي .

د ۲۰۱۰ زېږديز کال له جنوري څخه تر اپریل پورې دماين پاکي لاس ته راوړنې

- * ۷،۲۷۹ پرسونل ضد ماینونه ، ۲۹۲ دټانک ضد ماینونه او ۲۷۲،۰۸۱ ناچاوده توکي له منځه وپورل شول.
- * ۳۳ داستوگنو سیمي دماينونو او نورو ناچاوده توکو له شتون څخه پاکې اعلان شوې.
- * ۱۲۵،۴۶۲ ښځو او نجونو ۱۸۰،۶۰۴ لویانو او هلکانو ته دماين دخطر په اړه زده کړې ورکړل شوې.

دموخو د جدول په اړه نوټ

دموخو جدول : کله چې د ۲۰۰۶ زېږدیز کال دجنورې په میاشت کې دافغانستان ژمنه (کامپکت) لاسلیک شو ، دخطر سیمه ۷۱۹ کیلومتر مربع ټاکل شوې وه. له دې کیله دخطر دسیمې ۷۰ په سلو کې پاکول چې ۵۰۳ کیلومتر مربع کیري دافغانستان ژمنه جوړوي. دموخو لاندنی جدول په گوته کوي چې تر دې مهاله ۵۷۴ کیلومتر مربع ځمکه پاکه شوې . په دې معنی که چیرې لومړنی ټاکل شوې موخې نه وای بدل شوې ، نو دافغانستان دماين پاکي پروگرام په سلو کې د ۷۰ ټاکل شوېو ژمنو څخه لا زیاتې سیمې پاکې کړي دي.

که څه هم هغه لومړنی موخې چې هغه مهال ټاکل شوې وې، په حقیقت کې دخطر دسیمو کټلی انځور نه جوړوي. خو دتیرو کلونو په ترڅ کې ډیر کارونه تر سره شول تر څو ډاډ تر لاسه شي چې په ملي معلوماتي ذخایرو کې دخطر دسیمو دقیقه شمیره شتون لري. ددغو بدلونونو په اړوند دلایاتو معلوماتو لپاره د ۱۳۸۹ لمريز کال دکاري چوکاټ ۲۴-۲۵ مخونو ته مراجعه وکړئ چې د www.macca.org.af انټرنټ پاڼې له لارې ورته لاسرسی پیدا کولای شئ. په لنډه توگه ، دغه کار په لومړنیو ټاکل شویو موخو کې دزیادت لامل شو.

لومړنی ټاکل شوې موخې او دهغو لور ته پرمختگ په لاندې جدول کې ښودل شوي: په داسې حال کې چې دخلکو دبیرته راستنیدلو بهیر هیواد ته روان دی او خلک بیرته خپل هیواد کې میشت کیري دخطر دنویو سیمو د موندلو بهیر به هم دوام ومومي. سر بیره پر دې دهیواد سهیل لور ته دشورشیانو له خوا یو شمیر دخطر نورې سیمې جوړې شوي خو نه دکمر بند په څیر په لوره کچه. نو له دې امله داسې اټکل کیري چې لومړنی موخې به بیا تغیر ومومي او موخو ته رسیدل به دننگونو پر بنسټ له خنډ او ځنډ سره مخ شي.

دماين پاکولو دموخو د ترلاسه کولو لور ته دافغانستان پرمختگ: داوناو دکنوانسیون او دافغانستان د ژمنې (کامپکت) له مخې تر ۲۰۱۱ زېږدیز کال پورې ۷۰ فیصده دماين دسیمو دکچې ټیټول او تر ۲۰۱۲ پورې دټولو ماینونو له منځه وړل.

داوناو دتړون له مخې دټاکل شویو موخو لاست ته راورل	داوناو دتړون له مخې سل په سلو کې دموخو لاس ته راورل	دافغانستان دژمنې له مخې دټاکل شویو موخو لاس ته راورل	۷۰ په سلو کې ټاکل شوې موخې	هغه سیمې چې د ۲۰۱۰ زېږدیز کال دمارج تر ۲۱مې پورې پاکې شوي	د ۲۰۱۰ زېږدیز کال داپریل په ۲۱مه مه کې په ماینونو ککړې پاڼې سیمې	د ۲۰۱۰ زېږدیز کال په اپریل کې تعدیل شوې موخې	
۴۳%	۱۱،۷۳۶	۶۱%	۸،۲۱۵	۵،۰۵۲	۶،۶۶۸	۱۱،۷۳۶	دخطر دسیمو شمیر
۴۷%	۱،۲۳۱	۶۷%	۸۶۲	۵۷۴	۶۵۷	۱،۲۳۱	دخطر دسیمو مساحت (کیلومتر مربع)

دماين پاکولو ستراتیژي

دافغانستان دماين پاکولو د ستراتیژي له مخې چې افغانستان باید د ماینونو او ناچاوده توکو له شتون څخه پاک هیواد وي، چیرته چې خلک وکړای شي په امن کې ژوند وکړي او دهیواد دپرمختگ لپاره لاره هواره کړي او دماينونو او ناچاوده توکو څخه اغیزمن کسان وکړای شي په ټولنه کې په کار بوښت شي ، حقونه او غوښتنې یې په گوته شي او اعاده شي.

ددې لپاره چې دغه لرلید په حقیقت بدل شي دافغانستان دملي پرمختیا د ستراتیژي په چوکاټ کې ځینې موخې ټاکل شوي چې داوناو دکنوانسیون دپریکړو سره سمون لري.

دماين پاكي چارو دملي ظرفيت لورول

د چهار آسياب په ولسوالۍ كې د MDD دماين پاكولو ټيمونه - جون ۲۰۰۹

د افغانستان دماين پاكي چارو دهمغري مركز (MACCA) چې دملگرو ملتونو له خوايې ملاتړ كيږي دپيښو سره دمبارزي درياست (ANDMA) په چوكاټ كې دماين پاكولو درياست (DMC) له ليارې دگډ كار لپاره لاره هواره كړه تر څو په افغانستان كې دماين اړوند چارو دپلان جوړولو ، هم غړۍ او دكيفيت دښه كولو چارې تر سره كړي . دوزارتونو تر منځ وروستۍ غونډه داپريل دمايشتې په ترڅ كې تر سره شوه چې پكې دمس عينك دموضوع تر څنگ پر نورو مهمو موضوعاتو بحث وشو او دوزارتونو تر منځ معلومات شريك شول.

د افغانستان دماين پاكي پروگرام او د افغانستان دماين پاكي چارو دهمغري مركز په اړه معلومات

دسمنگانو په ولايت كې دماين پاكي عمليات

دماين پاكي بشري پروگرام په كال ۱۳۶۸ كې په افغانستان كې رامنځ ته شو چې دماين پاكي ټول ارکان پكې نغښتي دي لكه تبليغات ، سروې ، دماينونو پاكول ، دماينونو دزيرمو له منځه وړل ، دماينونو دخطر په اړه زده كړې او دماينونو له قربانيانو سره مرسته. د افغانستان دماين پاكي پروگرام دملگرو ملتونو د وجهې صندوق او نورو دوه اړخيزو او څو اړخيزو لارو تمويليږي.

په افغانستان كې دماين پاكي پروگرام ټولې همكاره موسسې چې په مجموعي ډول د افغانستان دماين پاكي په نوم پيژندل كيږي په نړۍ كې تر ټولو لويې دماين پاكي پروگرام جوړوي . دغه ټولې موسسې په افغانستان كې دماينونو دپاكولو په برخه كې ۲۰ كلنه بريالۍ سابقه لري چې ۱۲،۰۰۰ په ماينونو ككړې سيمې يې دهيواد په كچه پاكې كړي. د افغانستان دماين پاكي پروگرام چارې د افغانستان دماين پاكي چارو دهمغري مركز له خوا همغري كيږي چې دملگرو ملتونو له خوا تمويليږي. د افغانستان دماين پاكي چارو دهمغري مركز په پروان ، هرات ، جلال آباد ، مزار ، كندز ، گرديز ، او قندهار كې سيمه ييز دفترونه لري چې دماين پاكي چارو دهمغري دسيمه ييزو مركزونو په نوم ياديږي.

هغه هيوادونه چې د افغانستان دماين پاكي له پروگرام څخه ملاتړ كوي:

